

Nota Milieuzonering Richtafstanden Wassenaar 2024

Gebaseerd op de richtafstanden uit de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering (VNG, 2009)

Aanleiding

In de gemeente Wassenaar is in de afgelopen jaren een ongeschreven beleidsregel ontstaan door in de praktijk de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering van de VNG uit 2009 toe te passen. Deze handreiking en de daarin opgenomen richtafstanden worden toegepast bij het realiseren van bedrijven in de nabijheid van gevoelige functies, of gevoelige functies in de nabijheid van bedrijven. De handreiking schrijft voor, welke afstand gehouden moet worden tussen een inrichting of een milieubelastende activiteit binnen een inrichting en een gevoelig object.

Momenteel geldt de handreiking uit 2009 als gemeentelijk beleid door de bestendige praktijk. Met de komst van de Omgevingswet vervalt deze handreiking en ook de manier van werken die wordt omschreven in de handreiking. Hierdoor bestaat het risico dat de bestendige praktijk niet langer geldt. Met de voorliggende Nota Milieuzonering Richtafstanden Wassenaar 2024 worden de richtafstanden uit 2009 vastgelegd zodat deze als beleidskader gehanteerd kunnen blijven.

De VNG heeft een nieuwe handreiking gepubliceerd, waarin wordt geadviseerd hoe gemeenten het beste kunnen omgaan met milieuzonering binnen de nieuwe werkwijze zoals voorgeschreven door de Omgevingswet. Dat is de handreiking Milieuzonering nieuwe stijl (VNG, 2023). De gemeente is voornemens deze handreiking toe te passen vanaf het moment van de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Echter zijn de gevolgen van deze nieuwe handreiking nog onvoldoende duidelijk voor de gezondheid en veiligheid, de evenwichtige toedeling van functies aan locaties en voor een goede balans tussen zowel het beschermen als benutten van de fysieke leefomgeving. Om ongewenste gevolgen te voorkomen stelt de gemeente Wassenaar met deze nota de tabellen met richtafstanden uit de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering (VNG, 2009) vast als aanvullend referentiekader. Aan deze nota wordt getoetst wanneer er sprake is van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) of een wijziging van het (tijdelijke) Omgevingsplan.

Achtergrond

In de gemeente Wassenaar zijn er net als in alle gemeenten bedrijven en bedrijfsactiviteiten in de nabijheid van gevoelige functies, zoals wonen.

Wanneer gevoelige functies bestemd worden nabij bedrijfsactiviteiten en wanneer bedrijfsactiviteiten worden bestemd nabij gevoelige functies, toetst de gemeente Wassenaar sinds het ontstaan hiervan aan de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering van de VNG uit 2009. Deze handreiking schrijft voor welke richtafstanden gelden tussen een bedrijf of activiteit en een gevoelige functie, en ook hoe van deze richtafstanden kan worden afgeweken. Het doel van deze handreiking is dat de gemeente erop kan rekenen dat bij consequente toepassing van de voorgeschreven richtafstanden of afwijkingsmogelijkheden, door de betrokken bedrijven kan worden voldaan aan het Activiteitenbesluit.

Volgens de Structuurvisie Wassenaar 2025 'Landgoed aan zee' wil Wassenaar 'een goede milieuzonering van functies' behouden, 'waarbij milieugevoelige en milieubedreigende functies ruimtelijk voldoende worden gescheiden'. Dit 'draagt bij aan het behoud en versterking van de ruimtelijke hoofdstructuur en het imago van 'groen en veilig woondorp'. In woonwijken wil Wassenaar volgens de structuurvisie 'veilige, toegankelijke en groene woonbuurten met een gevarieerde bevolkingsopbouw'. Dit houdt in dat er ruimte moet zijn voor veilig wonen en leven voor alle inwoners. Omdat de gemeente Wassenaar veel waarde hecht aan een gezonde en veilige leefomgeving, wordt de handreiking van de VNG uit 2009 in de regel gehanteerd. Hierbij heeft de mogelijkheid bestaan om hier in bijzondere gevallen van af te wijken.

Werkwijze

Aan deze nota wordt getoetst wanneer er sprake is van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) of een wijziging van het (tijdelijke) Omgevingsplan.

In deze Nota Milieuzonering Richtafstanden Wassenaar 2024 worden de richtafstanden uit de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering (VNG, 2009) opgenomen als referentiekader. De werkwijze uit 2009 kan niet worden overgenomen, omdat de Omgevingswet een andere werkwijze voorschrijft. In de nieuwere handreiking Milieuzonering nieuwe stijl (VNG, 2023) stelt de VNG een uitwerking van deze nieuwe werkwijze voor. De gemeente blijft met de voorliggende nota toch toetsen aan de richtafstanden uit 2009, als aanvulling op de toets aan de nieuwere handreiking uit 2023. Als het toepassen van de nieuwere handreiking resulteert in een aanzienlijk kleinere (dus minder strenge) afstand tussen een activiteit en een gevoelige functie dan het toepassen van de richtafstanden uit de tabellen uit 2009, dan zal bij het hanteren van de richtlijnen uit 2023, gemotiveerd moeten worden hoe er toch een evenwichtige toedeling van functies aan locaties gecreëerd wordt en een goede balans tussen zowel het beschermen als benutten van de fysieke leefomgeving.

Volgens de VNG is de systematiek van de handreiking uit 2009 inhoudelijk nog steeds goed toepasbaar en actueel. Maar, omdat de handreiking in 2009 voor het laatst is herzien, zijn technologische ontwikkelingen van daarna niet meer in de handreiking verwerkt. Dit geldt met name bij windturbines en mestverwerkingsinstallaties. Dit vraagt oplettendheid en wellicht maatwerk bij het inpassen van dit type functies.

Omgaan met veranderende begrippen: 'inrichtingen' en 'activiteiten'

De richtafstanden voorgeschreven in de Handreiking Bedrijven en Milieuzonering (VNG, 2009), zijn gedefinieerd als afstanden tussen milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en gevoelige functies (zoals woningen). Hierbij wordt verwezen naar bedrijven als 'inrichtingen', conform de Wet milieubeheer. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de Wet milieubeheer vervallen en hiermee ook het begrip 'inrichtingen'. In plaats van het begrip 'inrichtingen', waarmee wordt verwezen naar een geheel bedrijf, geldt onder de Omgevingswet het begrip 'activiteiten', waarmee wordt verwezen naar onder andere losse bedrijfsactiviteiten (maar ook private activiteiten). Het begrip 'activiteiten' heeft een veel bredere betekenis dan alleen de bedrijfsactiviteiten die plaatsvinden binnen 'inrichtingen' onder de Wet milieubeheer.

Om te borgen dat deze nota zo beleidsneutraal mogelijk is, zal deze lijst met richtafstanden alleen gelden voor activiteiten binnen bedrijven en niet voor alle activiteiten. Er zal daarom alleen aan worden getoetst wanneer er sprake is van activiteiten binnen een bedrijfsbestemming in het (tijdelijke) Omgevingsplan. Overigens kan de gemeente er ook voor kiezen om aan de opgenomen richtafstanden te toetsen in gevallen dat een particulier activiteiten uitvoert die zijn opgenomen in de tabellen in deze nota.

Door het vervallen van het begrip 'inrichting' kan bij ruimtelijke afwegingen onder de Omgevingswet niet langer getoetst worden aan de richtafstand tussen inrichtingen en gevoelige functies. Om deze reden zal het toetsen aan deze lijst met richtafstanden plaatsvinden op basis van de afstand tussen (bedrijfs)activiteit en gevoelige functie. Hiermee kan de toegestane afstand tussen de activiteit en de gevoelige functie in de praktijk alleen kleiner zijn dan wanneer aan het begrip inrichting en de gevoelige functie werd getoetst. In gevallen waarbij de handreiking Milieuzonering nieuwe stijl (2023) een grotere afstand tussen activiteit en gevoelige functie voorschrijft dan deze nota, dan zal de door de handreiking Milieuzonering nieuwe stijl voorgeschreven afstand worden gehanteerd.

Toepassen van de Richtafstanden

In de handreiking uit 2009 zijn vier lijsten opgenomen met richtafstanden. De lijsten zijn gebruikt als voorbeeld voor een zogeheten Staat van Bedrijfsactiviteiten. In sommige gevallen staan dezelfde bedrijfsactiviteiten genoemd in meerdere lijsten (met daarbij dezelfde richtafstanden) omdat de lijsten zijn opgesteld als voorbeeldlijsten. Het werken met een Staat van Bedrijfsactiviteiten vervalt onder de Omgevingswet. Om deze reden zullen de richtafstanden na inwerkingtreding alleen nog worden gebruikt als aanvullend toetsingskader waarvan alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken, en niet langer voor het opstellen van een Staat van Bedrijfsactiviteiten. In de lijsten staan een aantal afkortingen. Sommige

afkortingen zijn door de nieuwe werkwijze niet meer relevant. Zie voor een toelichting van deze afkortingen Bijlage 5.

Gemotiveerd afwijken

Als de gemeente soepelere richtafstanden aanhoudt dan de in deze nota opgenomen richtafstanden dan zal dit gemotiveerd moeten worden. In dit geval moet conform de Omgevingswet te allen tijde een goede balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving ontstaan. Ook moet worden voldaan aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties en is de gemeente hierbij altijd verantwoordelijk voor het waarborgen van de veiligheid en het beschermen van de gezondheid en het milieu. Bij het komen tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt een integrale afweging gemaakt op basis van de gemeentelijke Omgevingsvisie, beleidsstukken en programma's.